

SZÉKELY JÁNOS

megyépsüspök, az MKPK Caritas in Veritate Bizottság elnöke
és a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület

Egy Föld, egy Kenyér – a Laudato si' világa

1. Székely János

Nagy szeretettel köszöntök minden kedves résztvevőt ezen a fakultáción, paptestvéreket, szerzeteseket, a teremtésvédelemben aktív munkatársainkat, minden kedves érdeklődőt!

Ez a fakultáció közös otthonunk, a Föld megóvásáról szól, és arról, hogy ha az Eucharisziát hitelesen, minden dimenziójában éljük, akkor ez a titok, ez az ajándék arra is hív, hogy hálásak legyünk a földi és a mennyei kenyérért, hogy megtörjük, megosszuk kenyерünket mindenki-vel, különösen is a legszegényebbekkel, hogy olyan világot építsünk, ahol a földi és a mennyei kenyér eljut minden emberhez.

A Biblia arra tanít, hogy Isten az édenkertet, az egész a Földet az emberre bízta, „*hogy művelje és őrizze*”.¹ A teremtett világ megóvásáért felelősséggel tartozunk Istennek, aki gyönyörűnek alkotta a világot; a következő nemzedékeknek, hogy egy élhető bolygót hagyunk-e rájuk; és felelősséggel tartozunk egymásnak, különösen a legszegényebbeknek, akik a környezetpusztítás következményeivel szemben a legvédtelenebbek.

A régi zsidó rabbik felfigyeltek arra, hogy a bibliai teremtéstörténetben tízszer szerepel ez a félmondat: „*és Isten szólt*”. A rabbik így fogalmaztak: Isten tíz szóval teremtette a világot.² Egy mély kapcsolatot ismertek fel a teremtés és a tízparancsolat között, amely utóbbit a zsidó hagyomány így nevezi: „*tíz ige*”, „*tíz szó*”, „*tíz kijelentés*”. Arra ébredtek rá, hogy a teremtés igéje, logosza, logikája és az erkölcs, a tízparancsolat igéje ugyanaz. Isten törvénye objektív. Bele van teremtve a világunkba egy gyönyörű isteni rend és harmónia. Bele van teremtve az atomokba, a galaxisokba, a sejtekbe, az emberi szellembe. Az ember

vagy megtanulja alázattal kiolvasni a teremtett világ nyitott könyvéből ezt a gyönyörű isteni rendet, és megtanul alázattal e szerint, ebbe bele-simulva élni, vagy önmagát fogja elpusztítani.

Az ökológiai katasztrófa egyre fenyegetőbb réme arra a felismerésre kell, hogy elvezesse az emberiséget, hogy ennek a világnak vannak objektív törvényei, van egy gyönyörű rendje, amit alázattal meg kell ismer-nünk, és ehhez kell szabnunk a tetteinket. Arra kell, hogy ráébredjen az emberiség, hogy a szabadság nem korlátlanságot jelent, nem önkényt. Ezzel a világgal és önmagunkkal nem tehetünk meg akármit, ha nem akarjuk elpusztítani önmagunkat és a Földünket. Az igazi szabadság azt jelenti, hogy felismerjük a gyönyörű isteni rendet, és annak mentén megtaláljuk a kibontakozás útját. Az igazi szabadság azt jelenti, hogy semmi sem köt gúzsba, hogy megtanulunk szeretni és szárnyalni.

A teremtett világ megóvása nemcsak a klímaváltozás elleni küzdelmet jelenti, nemcsak a biodiverzitás megóvását, hanem a teremtett világ legfontosabb szereplőjének, az embernek a megóvását is. Ahogyan Benedek pápa mondta, a természet könyve egy és oszthatatlan, magában foglalja a környezetet, az életet, a nemiséget, a családot, a társadalmi kapcsolatokat is.³ Teljesen hamis és elhibázott dolog óvni a növény- és állatfajokat, de közben nem megvédeni és óvni az emberi életet a fogantatástól kezdve a természetes halálig, nem védeni a házasságot és a családot, nem óvni a szegényt és a gyöngét. Felemás dolog védeni a biológiai sokféleséget, de nem védeni a kultúrák sokféleségét, az emberhez méltó kibontakozás lehetőségét minden ember számára, aki a világra születik.

Földünk megóvásának egyik legfőbb akadálya a haszonelvű, a szabad verseny logikáját mindenek fölé helyező gazdasági rendszerünk, amelyről Ferenc pápa azt mondta: „*Ez a gazdaság öl!*”⁴ A gazdasági tevékenység célja nem a haszon, nem a pénz, hanem az ember, mégpedig minden ember és a teljes ember boldogulása, kiteljesedése. A gazdaság nem erkölcsmentes terület, nem a szabad verseny, nem az erők túlhatalma kell, hogy irányítsa, hanem az igazságosság, a szolidaritás és a közjó. Az ökológiai válság arra hívja az egész emberiséget, hogy lépjen túl a fogyasztás, önzés, a közömbösség, a leselejtezés kultúráján, és tanulja egyre inkább a szeretet, az igazságosság kultúráját. A mennyiségi gyarapodás helyett a minőségi fejlődést helyezze előtérbe.

Amikor látjuk az óceánon úszó óriási szemétszigeteket, a pusztító erdőtüzeket, az olvadó sarki jeget, akkor halljuk meg a Földünk és a szegények kiáltását. Lépjünk rá az ökológiai megtérés útjára!⁵ Tegyük meg mindent azért, hogy egy élhető és szép bolygót hagyjunk a következő nemzedékekre.

2. Magdalena Noszczyk (*Laudato Si' Mozgalom, Lengyelország*)

Ezt a különleges kenyérdarabkát, az Eucharisziát látjuk a plakátjainkon és mindenhol, ahova nézünk. Az Eucharisztia rendkívül fontos nekünk, katolikusoknak. El tudjuk képzelni a világot kenyér nélkül? El tudunk képzelni egy olyan világot, ahol nincsenek magvak, hogy lisztet őröljünk, nincsen tészta és nincsen kenyér se? El tudjuk képzelni az ima szavait – „*Mindennapi kenyerünket, add meg nekünk ma*” – egy világban, ahol nincs kenyér? Ma, az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus „teremtés napján”, ezen a különleges napon is léteznek emberek szerte a világban, kenyér nélkül. Gyerekekről és családokról beszélek Európa legnagyobb városaiban, akik az utcán laknak; földművesekről Ázsiában, akiknek áradások és sárlavinák következtében tönkremennek a terméseik; és helyi parasztokról Afrika szarvánál, akiknek a szárazság miatt nincs mit enniük.

Világunkban a nyomor egyre csak rosszabbodik, mert a klíma változik, mert klímaválság következett be. A *Laudato Si' Mozgalom*nál dolgozom, ennél a Szentlélek által vezérelt mozgalomnál, ami összegyűjti a katolikus és nem katolikus szervezeteket világszerte. A régi nevünk *Globalis Katolikus Klíma Mozgalom* volt, ami tökéletesen leírta, hogy kik vagyunk. Az új nevünk, a *Laudato Si' Mozgalom* nagyobb erővel bír, mert egyben egy imádság is. Minden alkalommal, amikor kimondjuk, hogy *Laudato Si'*, egy imát mondunk el.

Mivel ebben a mozgalomban az egységet és a sokszínűséget keressük, a szervezők és az alapító tagok összegyűlnek, hogy imádkozzanak, együtt dolgozzanak és mozgósítsák embereiket, válaszul a „a Föld és a szegények kiáltására”. Küldetésünk, hogy ösztönözzük és mozgósítsuk a katolikus közösséget, hogy gondoskodjon a közös otthonunkról, és hogy elérjük az ökológiai egyensúlyt. A *Laudato Si'*-animátorok és számtalan

önkéntesünk találkozik emberekkel keresztül-kasul a világban, akiknek nincs kenyerek, amit ehettek, akik szenvednek a klímaválság miatt.

Európában látjuk, hogy emberek szenvednek, mert a gazdaság habozik, hogy átváltson-e a fosszilis tüzelőanyagok használatáról a megújulóra. Szemtanúi vagyunk a szárazságnak és sorsdöntő árvizeknek, amelyek pusztítják a mezőgazdaságot szerte a kontinensen, és kihatnak a helyi közösségekre is.

Ázsiában a széles körű monokultúras termesztés, az erdőirtás és klímaválság ellen küzdünk, amely egyre erősödő viharok és tengerszint-emelkedések képében pusztít.

Óceániában halljuk a Föld kiáltásait, ahogy a tengerfenéken fúrnak és bányásznak, és egyre jobban növekszik az óceán savtartalma.

Észak-Amerikában azért dolgozunk, hogy emberek milliói élhessenek, és ne legyenek áldozatai a rossz minőségű levegőnek. Dél-Amerikában a leggyengébbekkel vagyunk, azokkal, akiket legjobban érint a vízszennyezés, az erdőirtás, és az egyre növekvő számú területi konfliktusok célkeresztjében lévő őslakosoknak is próbálunk segíteni.

De nem csak egyszerűen azért jöttem ide, hogy megosszam önökkel a vészjósló híreket világunkról, amit a kenyér hiánya okoz. Azért jöttem, hogy elmondjam segítségre szoruló testvéreink történeteit. Mert minden történet mögött egy ember áll: egy fiú vagy lány, anya vagy apa, aki szenved. Ezek azok az emberek, akik kiáltásainak meghallására Ferenc pápa is felhívja a figyelmet.

Ezen a csodálatos teremtés napján azért is jöttem, hogy reményt ébresszek, ugyanazt a reményt, amit mi, katolikusok az Eucharisziából kapunk minden alkalommal, amikor részt veszünk a szentmisén.

A hit embereiként mindig lesz reményünk. Hogy Ferenc pápát idézzem a *Laudato si'*-ből: „*A remény annak felismerésére hív bennünket, hogy mindig van kiút, mindig változtathatunk az irányon, és mindig tehetünk valamit, hogy megoldjuk a problémákat.*”⁶

Reménykedem, mert mindenhol katolikusok gyűlnek össze, hogy az „*Egészséges bolygó, egészséges emberek*” petíció aláírásával közbenjárjanak a közös otthonunkért. A petíció hatékony mód a katolikusok számára, hogy egységesen hangot tudjanak adni véleményüknek két döntő erejű ENSZ-csúcstalálkozó előtt. Ennek része a 26. ENSZ éghajlatváltozási konferencia Glasgow-ban, amely az év végén kerül megrendezés-

re. Szintén reménykedem, mert most szerte a világban az ökumenikus teremtés ünnepén, a katolikusok csatlakoznak a keresztény testvéreikhez, együtt imádkoznak és cselekednek.

Szóval kérem, csatlakozzanak hozzám a reményben és a munkánkban való hitben, hogy a világunknak és minden embernek legyen kenyere.

3. Teremtésvédelmi nap, kerekasztal-beszélgetés

A Naphimnusz Egyesület jelen lévő tagjai a hazai teremtésvédelemről beszélgetnek.

Nemes Csaba köszöntötte a megjelenteket és a Naphimnusz Egyesület tagjait. Vannak itt alapító tagok, újak és régebbiek, s olyanok is, akikkel még személyesen nem is volt módja találkozni, csak online alkalmakkor. Először Nobilis Márió atyához fordult, aki ennek az egyesületnek nemcsak az alapítója, hanem kitalálója és szellemi atyja is.

Nobilis Márió: amikor a Naphimnusz Egyesület létrejöttéhez vezető történet elindult, az az időszak, amikor 2003-ban az Országos Lelkipásztori Intézet főtitkára, majd igazgatója lettem. Egyrészt kerestük a témákat, amelyekkel fontos lenne foglalkozni a magyar katolikus egyházban, másrészt, mint a lelkipásztori intézet igazgatója, rendszeresen jártam osztrák lelkipásztori napokra, és 2007-ben ennek a konferenciának a témája a *Schöpfungsverantwortlichkeit* volt, amely magyarra fordítva a teremtett világ iránti felelősséget jelenti. Ekkor még úgy voltam vele, hogy ez bár fontos téma, de ne a szentmise vagy az Eucharisztia helyett foglalkozunk vele, ne a világot akarjuk utánozni, mintegy „szégyellve” „saját, egyházas” feladatainkat. Ettől függetlenül elmentem a konferenciára, és ott egy nagyon fontos, jó megközelítést értettem meg. Ott úgy vetették fel a kérdést, hogy a világ egyébként is foglalkozik a környezeti problémával, de nekünk nem az a dolgunk, hogy a világ után menjünk, beálljunk mi is a zöldek sorába, hanem azt kérdezzük meg magunktól: Van a világnak egy problémája, a környezeti probléma – akar-e Krisztus erre a problémára válaszolni? Nyilván akar, mert az evangélium az ember minden problémájára válasz akar lenni, s ezt az egyházon keresztül teszi. A következő kérdés, hogy akkor mi a mi dolgunk, hogy a jó választ tudjunk adni a világ aggodalmára? Ezzel a megközelítéssel teljesen tudok azono-

szulni, így már az „egyház saját ügyének” látom a témát. Így elkezdtünk a kérdéssel foglalkozni a Lelkipásztori Intézetben is. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2008-ban elhatározta, hogy egy körlevelet fog megjelentetni a teremtett világ iránti felelősségünkéről. Ennek a körlevélnek a „gazdája” Udvardy György püspök úr lett. Ő nemcsak a körlevél szerkesztését indította el, hanem megkért több csoportot, hogy kiegészítő köteteket is írjunk ehhez a körlevélhez. Így kapcsolódott be a Lelkipásztori Intézet, azaz mi, akik egy gyakorlati kiegészítő kötet elkészítésére kaptunk megbízást. Ki kellett dolgoznunk, hogy mit tegyenek a lelkipásztorok és a közösségek a teremtett világ védelméért. Egyértelmű volt, hogy ezt egyedül nem tudom megírni, ezért kerestem olyan embereket, akik szakértői a témának, s így találkoztam Csabával és Gáborral. Arra jöttem rá, hogy sokan vannak a magyar egyház tagjai között, akik a környezetvédelem magas szintű szakemberei, s akik nagyon várták már, hogy egyházuk megkérdezze tőlük, mit lehetne tenni a teremtésvédelméért. Összejöttünk, megírtuk ezt a füzetet, amely a Szent István Társulatnál talán még ma is kapható *Felelősségünk a teremtett világért* címen. Miután megírtuk ezt a kötetet, akkor azt mondtuk, hogy most, amikor megértettük, mi a feladatunk, nem oszlunk fel, hanem dolgozunk tovább. Először az Országos Lelkipásztori Intézet Teremtésvédelmi Munkacsoportjaként működtünk, majd a gyakorlati tevékenység során egyre inkább rájöttünk, hogy egy országos, hivatalos intézmény nehezebben tud együttműködni a helyi, civil környezetvédelmi szervezetekkel, amelyek aktivitása viszont ezen a téren talán a legfontosabb. Ezért (kis ráhatással, ötletadásom nyomán...) a világi testvérek civil szervezetként megalakították a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesületet. Ennek az alapítási dátuma 2011, bár a szervezést már az előző évben elkezdtük. Ugyanebben az évben kezdett működni a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Caritas in Veritate Bizottsága is, mely hivatalos oldalról, „felülről” elkezdett foglalkozni a témával. Így most a Caritas in Veritate Bizottság felülről, a hierarchia oldaláról, a tanítás felől, a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület pedig alulról, a helyi közösségek, a civilek oldaláról lép be egyházi közegben a teremtésvédelembe. Ugyanakkor számos szakembert, tudományos területen képzett munkatársat is tömörít az egyesület. Biztatunk minden helyi közösséget, plébániai csoportot, hogy csatlakozzon a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesülethez, mert mi országos

közösség vagyunk és szeretnénk lenni. Nem egy „budapesti”, központi szervezet vagyunk, hanem szeretnénk segíteni minden katolikus közösségnek (szorosán együttműködve a többi felekezet hasonló szervezeteivel), hogy mindenütt az országban felismerje a feladatát és lehetőségeit, és elkezdje az aktivitását a teremtett világ védelméért. Amint Magdalena mondta, a mi elvünk is az, hogy elsősorban helyben, helyi léptékben kell meglátnunk, mi a feladatunk, és utána kell keresnünk az együttműködést másokkal, akik a saját helyükön keresik és próbálják megvalósítani saját hasonló küldetésüket.

Nemes Csaba: Én 2002-ben találkoztam a teremtésvédelem fogalmával. Az Akadémia szervezett egy konferenciát, amelyen részt vehettem, előadást is tarthattam, de aztán szem elől tévesztettem ezt a fogalmat. Alapvetően környezetvédelemmel foglalkozom, ám ennek a keresztény szemléletű értelmezése valahogy elmaradt. Az isteni gondviselésnek köszönhető, hogy ebben a Márió atya által említett munkacsoportban dolgozhattam, és megláttam, hogy sok hozzám hasonló ember van, aki tenni akar ezért az ügyért, ugyanúgy, mint én.

Soósné Erdő Klára vagyok, a budakalászi karitászból érkeztem. Kicsit talán rendhagyó módon, a karitászos vonalról csatlakoztam az egyesülethez. A *Laudato si'*-vel és annak mondanivalójával, s így egyházunk ide vonatkozó tanításával is négy-öt évvel ezelőtt találkoztam először. Aztán később a Hetvenkét Tanítvány Mozgalom által szervezett rendezvényen, a Bálnában kaptam egy nagyon nagy lökést és megerősítést, hogy igenis tenni kell ez ügyben, illetve ott éreztem rá arra, hogy mi a karitás kapcsolata a teremtésvédelemmel. Fontos előadások hangzottak el, melyek nagyon sokat segítettek ebben – és ugyan elsőre talán nem érezzük, hogy mi lehet a kapcsolódás –, de ha belegondolunk, hogy a *Laudato si'*-ben a szegénység, a társadalmi egyenlőség milyen fontos mondanivalóval bír, akkor már látjuk, hogy a karitásznak valóban mi köze lehet ehhez. Ha csak olyan dolgokra gondolunk, mint az újrahasznosítás, újrahasználat, a pazarlás visszaszorítása, a javaink megosztása, akkor látjuk, hogy a gyakorlatban is nagyon sok fronton tudunk csatlakozni ehhez.

Miután éreztem, hogy tennivalóm van ezen a téren és ez nem egy szabadon választható feladat, hanem ténylegesen tennem kell, akkor azt éreztem, hogy a karitás csoportunk olyan fórum, ahol ezt szélesebb körben is tovább tudnánk vinni és tudnánk erről beszélgetni a közösségeink-

kel. Először kialakítottunk olyan kisebb „Öko-mami” köröket, ahol megosztottuk egymás között a tapasztalatainkat, majd létrehoztunk egy nagyszabású, nagyon sok embert megmozgató témahetet, amely Szent Ferenc ünnepéhez és a teremtésvédelem hetéhez kötődött. Ennek kapcsán kerestük meg a Naphimnusz Egyesületet is, ahonnan sok segítséget, támogatást és bátorítást kaptunk, illetve a gyönyörű HOLNAPHIMNUSZ kiállítást is kölcsönkaptuk, hogy bemutathassuk.

Nagyon fontos számomra, hogy a Naphimnusz Egyesülethez tartozhatok. Amikor elkezdtem a teremtésvédelemmel foglalkozni, azt élttem meg, hogy az emberek először nem értik, hogy ez mit jelent, és kicsit földönkívülinek érzem magam. Az Egyesülettel viszont kaptam egy olyan közösséget az egyházon belül, amely megerősít és tovább tud vinni abban, hogy igenis érdemes és kell ezt csinálni, szépen lassan töltekezve Istentől és egymásból.

Nemes Csaba: Közeledik a teremtésvédelem ünnepe. A teremtés hete szeptember utolsó, október első hete. Nálunk több mint tíz éve egy ökumenikus kör írja az adott évre vonatkozó heti teremtésvédelmi füzeteket, melyek a teremtusunnepe.hu honlapon összegyűjtve megtalálhatók.

Bánfalvi Német Andrea: A Naphimnusz Egyesület irodavezetője vagyok, 2015 óta az egyesület tagja és munkatársa. Nekem teljesen egyértelmű volt, hogy tagja is leszek, hiszen az, amit nap mint nap csinálok, a hivatásom is. Teljesen egyetértek azzal, hogy tenni kell a környezet védelméért, s ehhez a helyi közösségeket kell megszólítani. Láttam magam körül az egyesületben az elkötelezett tagokat, s ez nagy erőt adott a hétköznapi küzdelemben. 2015 volt az az év, amikor a *Laudato si'* megjelent, s ez azzal járt együtt, hogy a villámgyorsan magyarra fordított enciklikát az Országházban bemutathattuk. Ez a konferencia áttörés volt az egyesület ismertségét illetően. Akkor sokan csatlakoztak hozzánk, s azóta is folyamatosan kapcsolódnak be a munkánkba elkötelezett teremtésvédők. Igazából az egyesület célkitűzése a közösségek teremtéstudatosságának elősegítése az egész társadalom javára. Ez azt is magában foglalja, hogy a plébániákat, közösségeket segítsük abban, hogy a rendezvényeiket, elsőáldozást, bérnialást, lelkinapot teremtéstudatosan szervezzék. Nyilván nem megy egyszerűen, erőfeszítéseket kell tenni, de érdemes ezeket megtenni. Mindenkit arra biztatok, hogy a saját plébániáján tegyen erőfeszítéseket. Főleg akkor, ha például kiderül, hogy van 70 da-

rab üveg pohár, és semmi szükség nincs arra, hogy egyszer használatos műanyag poharakat vegyünk, amelyek igazából semmire nem jók.

A Naphimnusz Egyesület, amint már Márió atya említette, szorosan együttműködik a Caritas in Veritate Bizottsággal a különböző projektjei folyamán. Hamarosan teremtésvédelmi referenseket képzünk az egyházmegyék számára, akik aztán szintén a közösségeket tudják majd segíteni teremtésvédelmi tevékenységükben. Minden évben tavasszal és ősszel is részt veszünk a Nagymarosi Ifjúsági Találkozón, a teremtés heti füzeteket is közösen szerkesztjük a protestáns testvérekkel, illetve rendszeresen publikálunk a Magyar Kurír internetes hírporálon, és négyhetente teremtésvédelmi műsorral jelentkezünk a Mária Rádióban.

Darányiné Szabó Eszter vagyok, és már az is mutatja, hogy milyen sokfélék vagyunk, hogy én egy teljesen más oldalról, a világi környezetvédelmi aggódásból indulva érkeztem a Naphimnusz Egyesületbe. A legkisebb gyerekem pont abban az évben született, mint a *Laudato si'* enciklika, bár én akkor még csak a gyerekem születéséről tudtam, az enciklikáéről nem. Aztán mikor kicsit nagyobbacska lett, nekem akkor állt össze sok-sok információból a környezeti válság, hogy mi megy körülöttünk. Láttam ebben a saját szerepemet is. Láttam, hogy az, hogy nekem mindennap többször kávé jut a poharamba, mindennap csokoládé jut az asztalomra, ha fáradt vagyok és vigasztalásképp elmegyek shoppingolni, ruhákat veszek le a vállfákról, amelyeket nem tudom, hol készítettek, ki készítette, ezzel a magatartásommal része vagyok az egész válságnak. Amikor ez összeállt a fejemben, akkor – bár addig sem éltünk nagy lábon – radikálisan változtattunk családunk életvitelén. És ez nekünk jó volt. Elégedettebbek lettünk, egyszerűsödött az életünk, több időnk lett, több pénzünk lett. Ezzel a változással boldogok voltunk. Aztán két dologon kezdtem el gondolkodni: az egyik, hogyha én ezt látom és meg tudom csinálni, akkor vajon a szomszéd miért nem, és jött a vágy, hogy elmondjam neki, hogyan kell ezt csinálni. A másik, hogy egyéni szinten – bár nagyon sok más oka is van – egy nagyon jól meghatározható oka van a környezeti válságnak: a túlfogyasztás. Egyszerűen többet fogyasztunk, mint amennyire szükségünk van, és nem azért fogyasztunk, mert szükségünk van rá. Azon kezdtem gondolkodni, hogy ez teljesen egybevágh az egyház tanításával. Elkezdtem keresni: vajon mit mond erről az egyház. Nem tudtam, hogy az egyházban létezik a teremtésvédelmi vo-

nal, hanem elkezdtem keresni. Egy elég mély személyes válságban voltam, amikor rátaláltam a *terentesvedelem.hu*-ra, a *Laudato si'* enciklikárra. Ezt követően felhívtam az itt ülő Andreát, aki gyorsan az itt ülő Klárihoz irányított. Ezt már többször elmondtam nekik is, de nekem ez alatt a két nap alatt megváltozott az életem. Olyan új utakat kaptam, új háttérbázist, egy hálózatot magam köré, amelyben egyrészt én is megéltem a Klári által említetteket, miszerint nem vagyok egyedül, nem feltétlenül én vagyok az ufó: vannak, akik ezt hasonlóképp gondolják, és hasonlóképp próbálnak cselekedni. Elindítottak olyan utakon, amik valóban új lehetőségeket nyitottak számomra. Ezzel el is értünk oda, hogy mit jelent nekem az egyesület: jelenti a bázist, a kapcsolati hálót, amely valóban az egész országban megtalálható. Ez utóbbiról még egy kis történet: néhány hónapja a Naphimnusz-levelezőlistán egy vidéki tagtársunk, egy megszállott denevérmentő aktivista írt egy nagyon érdekes levelet az ő működésükről. E levél hatására nyáron a családdal együtt meglátogattuk őket Aggtelek mellett, megnéztük a kiállításukat, a fantasztikus munkájukat. Olyan jó érzés volt, hogy Aggtelek mellett, a világ végén él egy ember, aki hasonlóképpen gondolkodik. Ő a denevérekbe „szerelmes”, a denevérekre tette fel az életét, örületes energiákat fordít a megmentésükre, és nem is tudnék róla, ha nincs a Naphimnusz. Szóval ilyen embereket képes összefogni a Naphimnusz, és én nagyon hálás vagyok ezért.

Nemes Gábor: A kezdetektől (2011) fontos volt számunkra, hogy a Naphimnusz bekapcsolódjon a világegyház teremtésvédelmi életébe is. Ennek megfelelően német–magyar együttműködésben (Konrad Adenauer Alapítvány) jött létre az egyesület alapítását követő évben egy teremtésvédelmi konferencia német vendég előadóval, Veres András püspök és Nemeshegyi Péter jezsuita atya közreműködésével. Néhány évvel később az Európai Keresztény Környezetvédelmi Hálózat (ECEN) magyarországi helyszínt választott nemzetközi találkozójának, melynek lebonyolításában más szervezetekkel együtt a Naphimnusz is részt vett. 2020 tavaszától kezdve az egyesület több tagja bekapcsolódott a *Laudato Si'* Mozgalom egyes angol nyelvű online képzésébe, és lett *Laudato si'*-animátor. Jelenleg pedig napirenden van az MKPK Caritas in Veritate Bizottsága vezetésével, a Naphimnusz Egyesület, a Mária Rádió és a Hetvenkét Tanítvány Mozgalom közreműködésével a tanfolyam magyar nyelven történő bevezetése is a közeljövőben.

Mindezek fényében megtiszteltetés, hogy a Laudato Si' Mozgalom európai koordinátora, Magdalena Noszczyk személyesen jött el a kongresszusra, és előadásában öt kontinens teremtésvédelmi kihívásainak taglalása mellett felhívta a figyelmet egy mindannyiunk számára kínáló apró cselekvési lehetőségre: a „*healthy people, healthy planet*” elnevezésű vatikáni petíció aláírására.

Jegyzetek

1. Ter 2,15.
2. *Pirge abot* 5,1.
3. XVI. BENEDEK PÁPA, *Caritas in veritate*, 51 (ford. Dér, K. – Horváth, P.), Szent István Társulat, Budapest 2009.
4. FERENC PÁPA, *Evangelii gaudium*, 53 (ford. Diós, I.), Szent István Társulat, Budapest 2014.
5. II. János Pál pápa katekézise, 2001. január 17.
6. FERENC PÁPA, *Laudato si'*, 61 (ford. Tözsér, E.), Szent István Társulat, Budapest 2015.